

Zadeva C-214/20**Predlog za sprejetje predhodne odločbe****Datum vložitve:**

20. maj 2020

Predložitveno sodišče:

Labour Court (Irska)

Datum predložitvene odločbe:

6. maj 2020

Pritožnik:

MG

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku:

Dublin City Council

[...] (ni prevedeno)

PREDLOŽITVENA ODLOČBA

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe izhaja iz pritožbe predlagatelja zoper odločbo Adjudication Officer of the Workplace Relations Commission (uradna oseba pri komisiji za odnose na delovnem mestu, pooblaščenca za odločanje) na podlagi njegovega predloga proti nasprotni stranki v pritožbenem postopku iz naslova tega postopka. Predlagatelj trdi, da je čas, ki ga je preživel „v pripravljenosti“, delovni čas v smislu člena 2 Organisation of Working Time Act 1997 (zakon iz leta 1997 o organizaciji delovnega časa) in člena 2, točka 1, Direktive Sveta 2003/88/ES. Urada oseba pri komisiji za odnose na delovnem mestu, pooblaščenca za odločanje, je predlog zavrnila.
2. Komisija za odnose na delovnem mestu je organ, ustanovljen na podlagi zakona, ki je na prvi stopnji pristojen za obravnavanje predlogov in odločanje o njih v zvezi z zatrjevanimi kršitvami zakona o organizaciji delovnega časa.
3. Predlagatelj se je pritožil zoper odločbo uradne osebe, pooblaščenca za odločanje, na Labour Court (delovno sodišče, Irska), ki je nacionalno sodišče, pristojno za obravnavanje pritožb zoper odločbe komisije za odnose na delovnem mestu v

zvezi z zadevami, ki se nanašajo na zaposlitev, vključno z zadevami, ki se nanašajo na zakon iz leta 1997 o organizaciji delovnega časa, in odločanje o njih.

Dejansko stanje v postopku v glavni stvari

4. Predlagatelj je gasilec v rezervi, zaposlen pri nasprotni stranki v pritožbenem postopku. Pri njej je zaposlen od septembra 2005. Gasilec v rezervi je gasilec, zaposlen s krajšim delovnim časom, ki se usposablja in je v rezervi pri gasilski postaji, h kateri je dodeljen, ter se mora odzvati na klic za nevarnost, kadar ga pozovejo. Ko gasilska brigada prejme klic, se sproži alarmiranje posamezne brigade, gasilci, ki vsi nosijo pozivnik, pa takoj odgovorijo gasilski postaji. Gasilci se morajo nato v 10 minutah po pozivu nemudoma zglasiti na postaji. Gasilcu v rezervi, kakršen je predlagatelj, se mesečno izplačuje osnovni dohodek za gasilca v rezervi, ki znaša približno 10.000 EUR letno. Dohodek za gasilca v rezervi je namenjen za kompenzacijo za čas, ko je gasilec v rezervi v pripravljenosti. Poleg tega dohodka se gasilcu v rezervi, kakršen je predlagatelj, plača dogovorjeni znesek, kadar se od njega zahteva, da se zglasi na gasilski postaji. Predlagatelj je v rezervi na 24-urni osnovi (razen obdobj letnega dopusta in obdobj, ko vnaprej obvesti delodajalca o tem, da ni na voljo, delodajalec pa se s tem strinja), da se odzove na nesrečo, kadar ga delodajalec pozove prek pozivnika. Predlagatelj se mora odzvati na delodajalčev pozivnik v 5 minutah. Najdaljši odzivni čas je 10 minut. Predlagatelj se mora udeležiti 85 % običajnih usposabljanj in 75 % požarov.
5. Predlagatelj sme opravljati drugo delo, če ne dela več kot 48 ur tedensko v obdobju štirih, šestih ali dvanajstih mesecev, odvisno od vrste njegove zaposlitve. Predlagatelj dela kot taksist. Njegova pogodba o zaposlitvi z gasilsko postajo vsebuje zahtevo, da mora predlagatelj predložiti potrdilo drugega delodajalca, da bo smel oditi z dela zaradi udeležbe na intervencijah, ko bo to zahtevano. Dalje, njegova pogodba o zaposlitvi vsebuje prepoved, da predlagatelj sprejme katero koli drugo delo med (efektivnimi)* urami dela kot gasilec v rezervi. Predlagatelj mora živeti in delati na razumni razdalji od gasilske postaje, pri kateri je zaposlen. Razumna razdalja se razume glede na odzivni čas do gasilske postaje, pri kateri je zaposlen. Sprememba stalnega prebivališča ali zaposlitev, ki bi zanj pomenila nerazumno razdaljo od postaje, pomeni samodejno prenehanje zaposlitve. Gasilci v pripravljenosti, ki se odzovejo v odzivnem času, v vsakem primeru prejmejo polno plačilo za intervencijo. Gasilec, ki se ne odzove v zaželenem odzivnem času, odzove pa se v najdaljšem odzivnem času, ki ga določi gasilski poveljnik, je plačan za enourni pavšal in ostane na postaji, če ga ne potrebujejo pri intervenciji.
6. Zaposlitev je opredeljena kot zaposlitev s krajšim delovnim časom. Pogoj za zaposlitev je, da so gasilci v rezervi na voljo, kadar se jih potrebuje.

Navedbe strank v postopku v glavni stvari

Predlagatelj

7. Osrednja navedba predlagatelja je, da je čas, ko je v pripravljenosti, delovni čas. Predlagatelj je dejansko v pripravljenosti 24 ur na dan 7 dni na teden (razen obdobji letnega dopusta in drugih odsotnosti, kakršna je odsotnost z dela zaradi bolezni, ko vnaprej obvesti delodajalca o tem, da ni na voljo, delodajalec pa se s tem strinja) zaradi zahteve, da se mora zglasti na gasilski postaji v zaželenem odzivnem času 5 minut in najdaljšem odzivnem času 10 minut po tem, ko je bil pozvan. Zato predlagatelj trdi, da nasprotna stranka v pritožbenem postopku krši člene od 11 do 17 ter člena 20 in 23 zakona iz leta 1997 o organizaciji delovnega časa, ki se nanašajo med drugim na tedenski čas počitka in na delo, ki presega 48 ur na teden. Predlagatelj navaja, da se zaradi omejitve, ki jo pomeni pripravljenost, ne more posvečati družini, delu taksista ali družbenim stikom, ki bi lahko vplivali na njegovo možnost, da je na voljo, kadar ga pozovejo. Neodziv na alarm lahko vodi do disciplinskih ukrepov in morebitne odpustitve. Z zakonom iz leta 1997 o organizaciji delovnega časa je bila prenesena Direktiva Sveta 93/104/ES o določenih vidikih organizacije delovnega časa, ki je bila medtem razveljavljena in nadomeščena z Direktivo 2003/88/ES.
8. Poleg tega se v imenu predlagatelja navaja, da uporaba sodbe Sodišča Evropske unije v zadevi **Ville de Nivelles/Rudy Matzak (C-518/15)** in še zlasti njegovega odgovora v točki 4 izreka pomenita, da čas predlagatelja v pripravljenosti pomeni delovni čas.

**Efektivne delovne ure so opredeljene kot ure dejanske prisotnosti pri požarih ali na postaji med usposabljanjem/vajami itd. Predlagatelj je v letu 2019 dosegel 221 ur in 17 minut efektivnih ur.*

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku

9. Nasprotna stranka v pritožbenem postopku navaja, da zahteva, da mora biti predlagatelj na voljo na določeni razdalji od gasilske postaje, tako da se lahko odzove na alarm in mobilizira v določenem času, ne pomeni delovnega časa. V tem času je predlagatelj lahko zaposlen – in tudi je zaposlen – in sme opravljati druge dejavnosti. Od predlagatelja se ne zahteva, da je med pripravljenostjo na določenem kraju. Edina zahteva je, da se predlagatelj ob pozivu zglasti v okviru odzivnega časa. Zaželeni odzivni čas znaša 5 minut, najdaljši odzivni čas pa 10 minut. To odraža dejstvo, da se gasilci v rezervi po najboljših močeh poskušajo odzvati na alarm, vendar jih lahko zadržijo razlogi, na katere nimajo vpliva. Gasilec, ki prispe več kot deset minut po pozivu, ne dobi plačila. Če je gasilec prejel poziv, se od njega zahteva, da se zglasti na gasilski postaji. Vodja gasilske postaje nato odloči, koliko članov ekipe potrebuje za intervencijo. Običajno to število ne presega pet. Predlagatelj se nato dodeli k intervenciji ali pa tudi ne. Če ni dodeljen, lahko odide in ponovno opravlja svojo dejavnost. Predlagatelj se je leta 2019 javil na postajo na 64 % pozivov in je bil dodeljen k 33 % pozivov. Leta 2019 je bilo skupaj 648 pozivov. Leta 2019 je znašalo najdaljše predlagateljevo tedensko delovno obdobje, za katero je dobil plačilo, 26 ur, tedensko povprečje pa je znašalo 4,61 ure.

Nacionalna zakonodaja

10. Z zakonom iz leta 1997 o organizaciji delovnega časa (v nadaljevanju: zakon iz leta 1997) se v nacionalnem pravu izvaja Direktiva Sveta 93/104/ES, ki je bila od tedaj razveljavljena in nadomeščena z Direktivo 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa.
11. V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba zakon iz leta 1997, kolikor je mogoče, razlagati in uporabljati tako, da se uresničuje namen Direktive.
12. Člen 2(1) zakona iz leta 1997 določa: „delovni čas“ pomeni ves čas, ko je delavec:
 - (a) na svojem delovnem mestu ali na voljo delodajalcu, in
 - (b) opravlja ali izvaja dejavnosti ali naloge svojega delovnega mesta, pri čemer se izraz „delo“ razlaga v skladu s tem.

Besedilo zakona o organizaciji delovnega časa, kakor je bil spremenjen, je na voljo na: <http://revisedacts.lawreform.ie/eli/1997/act/20/front/revised/en/html>.

Upoštevne določbe prava [Evropske] unije

13. Upoštevne določbe prava [Evropske] unije so vsebovane v členu 2, točka 1, Direktive 2003/88/ES. Člen 2, točka 1, določa: „delovni čas“ pomeni vsak čas, v katerem delavec dela, je na razpolago delodajalcu in opravlja svoje naloge ali dolžnosti v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.
14. Ne zatrjuje se, da je bil zakon iz leta 1997 kršen v zvezi z urami, ki jih predlagatelj dejansko opravil. Zadeva temelji na domnevi, da je čas „pripravljenosti“ „delovni čas“ v smislu zakona in Direktive glede na razlago člena 2 Direktive 2003/88/ES, kot je podana v točki 4 izreka sodbe Sodišča v zadevi **C-518/15 – Ville de Nivelles (Belgija)/Rudy Matzak**.
15. Na podlagi tega predlagatelj trdi, da dela 24 ur na dan 365 dni na leto, razen obdobja letnega dopusta in drugih odsotnosti ter obdobja, ko vnaprej obvesti delodajalca o tem, da ni na voljo, in da so s tem kršeni členi 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20 in 21 zakona.
16. Bistveno vprašanje v sporu je pomen „delovnega časa“. Direktiva v členu 2 vsebuje opredelitev „delovnega časa“ in „časa počitka“; ta spor se suče okoli razlage teh opredelitev.
17. V točki 4 izreka sodbe Sodišča je navedeno: *Člen 2 Direktive 2003/88 je treba razlagati tako, da je treba čas dežurstva, ki ga delavec preživi na domu, pri čemer ima obveznost odzvati se na pozive delodajalca v roku 8 minut, kar znatno omejuje možnosti za opravljanje drugih dejavnosti, šteti za „delovni čas“.*

Mnenje predložitvenega sodišča

18. Odločitev Sodišča v točki 4 izreka odgovarja na vprašanje v zvezi z delavcem v pripravljenosti na kraju, ki ga določi delodajalec, v zadevi Matzak je bil to delavčev dom. Sodišče posebej opozarja na razliko, ki jo za delavca pomeni omejitev, s katero se zahteva, da je v pripravljenosti na kraju, ki ga določi delodajalec. Sodišče se prav tako sklicuje na omejitev, ki jo pomeni zahteva, da se oseba v 8 minutah zgloži na delovno mesto, če jo pokličejo.
19. Značilno za obveznosti predlagatelja, po katerih se [njegova] ureditev „pripravljenosti“ razlikuje od pripravljenosti v zadevi Matzak, je, da delodajalec od predlagatelja ni zahteval, da je na določenem kraju, ampak zgolj to, da se lahko odzove v zahtevanem odzivnem času, kadar je pozvan.
20. Predlagatelj v zadevi Matzak v času „pripravljenosti“ ni mogel opravljati dela ali gospodarske dejavnosti, za predlagatelja pa ne velja taka omejitev. Predlagatelj med „pripravljenostjo“ sme opravljati – in tudi opravlja – gospodarsko dejavnost za svoj račun kot taksist. Med „pripravljenostjo“ ga sme zaposliti tretja oseba oziroma sme opravljati dejavnost za svoj račun. Ni sporno, da je predlagatelj med obdobji „pripravljenosti“, za katera trdi, da so „delovni čas“, lahko – in tudi je – izvrševal poklicno dejavnost, tako da bi na podlagi zakona iz leta 1997 za organizacijo njegovega delovnega časa bil ali bi lahko bil odgovoren drugi delodajalec.

Rezultat

21. Iz zgoraj navedenih razlogov je predložitveno sodišče sklenilo, da Sodišče Evropske unije prosi za pomoč pri razlagi prava [Evropske] unije, preden bo odločilo v tej zadevi. Zato je predložitveno sodišče prekinilo odločanje in Sodišču na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

Vprašanja

1. Ali je treba člen 2 [Direktive 2003/88/ES] razlagati tako, da pomeni, da delavcu – kadar je v „pripravljenosti“ na kraju ali krajih, ki jih izbere sam, ne da bi bil pri tem dolžan kadarkoli med pripravljenostjo obvestiti delodajalca o svoji lokaciji, in zanj velja zgolj zahteva, da se mora biti sposoben odzvati na „vpoklic“ v zaželenem odzivnem času 5 minut in najdaljšem odzivnem času 10 minut – v tej pripravljenosti teče delovni čas?
2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je mogoče šteti, da delavcu – ki je omejen zgolj z zahtevo, da se odzove na vpoklic v zaželenem odzivnem času 5 minut in najdaljšem odzivnem času 10 minut ter ki je lahko brez omejitev sočasno zaposlen pri drugem delodajalcu ali opravlja dejavnost za svoj račun, medtem ko je v „pripravljenosti“ – teče „delovni čas“ pri delodajalcu, pri katerem je v „pripravljenosti“?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen, ali to, da je delavec dejansko zaposlen pri drugem delodajalcu, medtem ko je v „pripravljenosti“ in zanj velja edina zahteva, da mu mora drugi delodajalec omogočiti, da odide, kadar ga vpokliče prvi delodajalec, pomeni, da je treba čas, ko je delavec v „pripravljenosti“ in dela za drugega delodajalca, šteti za delovni čas v okviru razmerja s prvim delodajalcem?
4. Če je odgovor na tretje vprašanje pritrdilen, ali delavec, ki dela za drugega delodajalca, medtem ko je v pripravljenosti za prvega delodajalca, pridobiva delovni čas za prvega in drugega delodajalca hkrati?

S sklepom Labour Court (delovno sodišče, Irska)

[...] (ni prevedeno)

Datum: 7. maj 2020

[...] (ni prevedeno)